

هفته نامه فرهنگی، خبری

مدرسه دانشجویی قرآن و عترت

شماره ۲ سه شنبه ۲۷ اردیبهشت ۹۰

به نام سلام لا کاشف الا هو

وَإِنْ يَمَسُّكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَإِنْ يُرِدْكَ خَيْرٌ فَلَا رَادَّ لِفَضْلِهِ يُصِيبُ بِهِ مَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

(آیه ۱۰۷ سوره مبارکه یونس)

تنها سه روز از انتشار شماره اول هفته نامه کاشف می گذرد. خدای مهربان را شکر که سر و کار ما را با بندگان مهربانش قرار داده. روز شنبه وقتی نشست سوره ضحی در حال برگزاری بود کاشف در سالن توزیع شد. بعد از همایش چند نفر به ما مراجعه کردند و برای همکاری اعلام آمادگی و علاقمندی نمودند. بعضی از دوستان هم پیشنهادهای سازنده ای ارائه دادند که برخی از آنها در همین شماره اعمال شده است. محبت و استقبال شما حجت را بر ما تمام کرد که کار را دنبال کنیم. اما مسائل جاری مدرسه هم مزید بر علت بود، آنقدر که نمی شد تا شنبه صبر کرد. پس از این شماره به بعد سه شنبه ها منتظر کاشف باشید.

تحلیل هفته انتظار یا انداز؟!

آینده همایش های مدرسه دانشجویی با موضوع سور مبارکه قرآن کریم، نامعلوم به نظر می رسد. با وجود این که مسؤولان مدرسه تغییرات اساسی در شکل کار ایجاد کرده اند، همه می دانیم که همچنان ادامه دار بودن یا نبودن کار به خود ما بستگی دارد. چیزی که در حال حاضر باید مورد توجه قرار گیرد جدی گرفتن برگزاری نشست های ادبی سوره هاست که یک جلسه آن را پشت سر گذاشتیم. هر چند شرکت کنندگان در نشست اخیر دیدگاه های مختلفی درباره آن داشتند، اما واقعیت این است که طراحی این نشست ها کاملاً هوشمندانه و کارآمد بوده است. این نشست حاصل ادغام سه برنامه مهم مدرسه قرآن و عترت علیه السلام است. ۱. کلاس «مروری بر سوره های قرآن کریم» ۴ تا ۷ بعد از ظهر شنبه که در آن حاصل کار تدبری شرکت کنندگان روی هر سوره ارائه می شد و مورد ارزیابی قرار می گرفت. ۲. جلسه هفتگی انجمن ادبی خوشه چینان وحی که ۴ تا ۷ بعد از ظهر روزهای سه شنبه تشکیل می شد و حاضرین

همراه با مدرسه

در تالار شعبه رجبیه برگزار شد

اولین جلسه از دور جدید نشست ادبی سوره ها

خصوصاً موضوع قسم ها و جواب قسم با مشارکت حضار مورد بحث قرار گرفت. درباره واژه «وَدَع» صحبت شد و سپس کلیبی با موضوع قسم های سوره و آیه شریفه «وَلَسَوْفَ يَغْطِيكَ رُكَّ فِتْرَتِي» پخش شد. سه - چهار متن توسط شرکت کنندگان قرائت شد که کارشناسان به نقد آنها پرداختند. در پایان آقای اخوت مختصری درباره سوره صحبت کردند و یکی از دعا های صحیفه علویه را شرحی بر سوره ضحی معرفی و آن را قرائت نمودند. متن و ترجمه این دعا در صفحه دوم همین شماره کاشف آمده است.

نشست ادبی سوره مبارکه ضحی روز شنبه ۲۴ اردیبهشت در سالن رجبیه دانشکده فنی برگزار شد. این اولین برنامه از دور جدید همایش سوره ها و دومین برنامه ای است که در روزهای اخیر در این سالن اجرا می شود. در این نشست یاسر رضازاده، کاظم رجبعلی و هانی چیت چیان به عنوان کارشناس حضور داشتند. ابتدا روند تشکیل و شکل اجرای این جلسات شرح داده شد. سپس سیر سوره مبارکه ضحی توسط کارشناسان بررسی و بعد از توضیح اجمالی سوره، کلیپ ترجمه سوره پخش شد. موضوعات مختلف مرتبط با سوره

در جلسه ای در تالار قرآن دانشکده علوم حشر شد

اولین هفته شم برای سوره ضحی جشن پشورسپید

الکترونیکی دبیرخانه نشست ها به آدرس khushechinan@gmail.com دوم: تحویل اثر به دفتر مدرسه دانشجویی قرآن و عترت علیه السلام و سوم: تحویل اثر به دبیر انجمن ادبی خوشه - چینان وحی - هانی چیت چیان - قبل از شروع جلسه. در این راستا اعلام شده که جلسه دوم این نشست به ارائه و بررسی آثار شرکت کنندگان با موضوع سوره مبارکه ضحی و تشریح سوره مبارکه انشراح برای جلسه سوم خواهد پرداخت. اما در بین تصمیمات گرفته شده در جلسه اخیر نکته قابل توجه دیگری نیز وجود دارد. از آنجا که زمان معینی از هر جلسه برای ارائه آثار در نظر گرفته شده، اولویت با آثاری است که زودتر به دبیرخانه نشست ادبی سوره ارسال شده از کیفیت بالاتری نیز برخوردار باشند. بدیهی است در صورتی که تعداد آثار رسیده به دبیرخانه بیش از ظرفیت زمانی جلسه باشد امکان ارائه برخی از آنها در جلسه وجود نخواهد داشت. اما اگر برعکس تعداد آثار رسیده کمتر باشد زمان جلسه کوتاه تر خواهد شد، تا جایی که اگر هیچ متنی به دبیرخانه نشست ادبی سوره نرسد جلسه نشست ادبی به نیم ساعت توضیح سوره هفته آینده خلاصه می شود. مسؤولین می گویند که اگر چند هفته متوالی این اتفاق تکرار شود نشست هفتگی سوره ها تعطیل خواهد شد.

روز گذشته با خبر شدیم در کانون قرآن دانشکده علوم جلسه مهمی برای سیاست گذاری نشست سوره ها تشکیل شده است. با حضور در محل کانون قرآن پیگیری چند و چون ماجرا شدیم که در اینجا نتیجه را به اطلاع شما می رسانیم:

جلسه اول نشست سوره ها شنبه همین هفته برگزار شد. این نشست تلفیقی است از نشست هفتگی انجمن ادبی خوشه چینان وحی و کلاس مروری بر سوره های قرآن که جانشین همایش ها شده است. از جلسه دوم که - این شاء الله - شنبه آینده برگزار می شود قرار است برنامه خاصی بدین ترتیب به اجرا درآید. در ابتدای جلسه مختصراً درباره سوره مبارکه توضیح داده می شود که زمانی بیش از ده دقیقه تا یک ربع برای این توضیح صرف نخواهد شد. سپس عمده زمان دو ساعته نشست به خواندن متن و ارائه تولیدات شرکت کنندگان و بررسی و نقد علمی و ادبی متن ها و تولیدات خواهد گذشت. نیم ساعت انتهای جلسه نیز به موضوع سوره جلسه آینده و زوایای نگاه مختلفی که می توان به آن داشت پرداخته می شود تا شرکت کنندگان در طول هفته به نوشتن متن و تولید محتوا درباره آن بپردازند و مجدداً جلسه بعد پس از یک توضیح مختصر درباره سوره، متن ها خوانده شوند.

برای ارائه آثار در هر جلسه سه شکل در نظر گرفته شده است. اول: ارسال اثر به پست

سوره ها به نوعی هر سه برنامه را احیا کرد. ضمناً در شرایطی که اساتید مدرسه به شدت با کمبود وقت مواجه هستند و موضوع زمان اهمیت فوق العاده ای در فعالیت های مدرسه دارد، این طرح به جز زمان همایش ها، چهار ساعت هم در هفته باعث صرفه جویی در وقت کلاس ها شد. اگر این چهار ساعت در هفته به اضافه زمان همایش ها را

متن ادبی خود را در ارتباط با سوره هر جلسه قرائت می کردند تا مورد تحلیل و ارزیابی قرار گیرد. ۳. همایش های سوره که هر یکی - دو ماه یکبار برگزار می شد و به معرفی گوشه ای از مفاهیم یکی از سوره های قرآن عظیم الشان می پرداخت. هر سه برنامه به دلیل عدم فعالیت قابل قبول دوستان وضعیت مطلوبی نداشت. طرح نشست ادبی هفتگی

در تعداد اساتید و تعداد افرادی که در مجموعه درگیر این برنامه‌ها بودند ضرب کنیم زمان قابل توجهی خواهد بود. با این وصف اصل حرکت به درستی و با جهت‌گیری صحیح انجام شده است و باز هم ما می‌مانیم با یک راه آشکار و یک وسیله

روشن که فقط راننده می‌خواهد که سوارش شود و حرکت کند. مبدا عملکرد ما باعث تعطیل شدن نشست ادبی سوره‌ها شود. یادمان باشد که این تعطیلی به معنی تعطیلی کلاس «مرور سوره‌های قرآن کریم»، تعطیلی جلسات هفتگی «خوشه-

چینان» و تعطیلی دوباره همایش‌ها خواهد بود. شاید بتوان گفت که این حادثه، یعنی تعطیل شدن بدنه فعالیت‌های فرهنگی مدرسه دانشجویی.

سوره نگاه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَىٰ ﴿٢﴾

«ضحی» یعنی نور وقتی آن قدر بالا آمده که همه جا را گرفته. موقع صبحی که به ظهر می‌رود، بواسطه آن نور همه جا روشن است. «لیل اذا سَجَى» یعنی تاریکی در اوج خودش. وقتی که هیچ چیز از نور خورشید در زمین وجود ندارد. یعنی ظلمات محض. به این دو تا قسم خورده شده، اوج نور و اوج ظلمت. قسم به هر دوی اینها نشان می‌دهد اینها نقش ویژه ای دارند. شاید بتوان گفت که دو سیستم متفاوت را درعالم نشان می‌دهند، سیستم نهفتگی و سیستم نور. یک شب و یک روز، هر کدام اقتضائات خاص خود را دارند. کار، جهاد و حتی نزول وحی هم در هر کدام به یک شکل است. دو موقعیت با اقتضائات کاملاً متفاوت، نهایت نور و نهایت تاریکی. و جواب قسم این است:

مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَىٰ ﴿٣﴾ وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَىٰ ﴿٤﴾ وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَىٰ ﴿٥﴾

مگر نه این‌که ما شب و روز داریم و مگر نه این‌که شب و روز اقتضائات خود را دارند؟ وحی هم اقتضائات دارد. بالآخره وحی به عالم خلق می‌رسد.

سوره مبارکه ضحی

فَإِنَّمَا الْأَیَّتِمُّ فَلَا تَقْهَرِ ﴿١﴾ وَأَمَّا السَّابِلُ فَلَا تَنْهَرِ ﴿٢﴾

وحی در عالم خلق تنزیل می‌یابد. تکه تکه می‌آید برای این‌که باید این‌گونه به مردم برسد. پیامبر دائم به سیستم وحی وصل است. چون حقایق عالم و انزال قرآن موجود است. حال اگر پیامبر دائم پر است، اگر پیامبر یتیمی است که دائماً مأوا دارد، تو اگر بخواهی یتیم باشی، بخواهی ظرف خالی باشی یتیم چه کسی هستی؟ وقتی همه «آوی» نزد پیامبر است و تو یتیمی، پس تو هم یتیم پیامبر هستی. آدم باید بفهمد که یتیم پیامبر است و پیامبر چون این را می‌داند که همه یتیم او و مسکین اویند نه هیچ وقت یتیمی را «تقهر» می‌کند و نه سائلی را «تنهر».

وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ﴿٣﴾

پیامبر درمورد خدا «حدث» می‌کند. من یتیم پیامبرم. پیامبر می‌داند من یتیم اویم. او اگر یتیمی در خانه‌اش بیاید به هیچ وجه تحقیرش نمی‌کند. اما مشکل این است که من در خانه او نمی‌روم. لذا او می‌شود «طیب دوار بطبه». می‌گوید: ای مردم آنچه می‌خواهید پیش من است! این می‌شود «واما بنعمه ربک فحدث».

هر کاری در عالم خلق اقتضائاتی دارد، نزول وحی هم در جریان عالم خلق دارای اقتضائات متفاوت است. وحی به پیامبر نهفتگی و آشکاری دارد. اما چون مردم این را در نظر نمی‌گیرند مدتی که وحی در سیستم نهفتگی‌اش قرار می‌گیرد نهفتگی را انقطاع وحی معنی می‌کنند. آنچه را که مردم حمل بر انقطاع وحی کرده‌اند تغییر اقتضائات است. مردم نمی‌فهمند که در مورد پیامبر انقطاع از وحی موضوعیت ندارد. او عین وحی و خود وحی است. حرفش وحی است، خوابش، فکرش و حتی تصویری که در خواب می‌بیند وحی است. آیا ممکن است کسی که در خواب وحی می‌بیند از وحی منقطع شود، آن وقت خداوند بگوید ما از پیامبر صرف‌نظر نمی‌کنیم؟!

أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَىٰ ﴿٤﴾ وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَىٰ ﴿٥﴾

﴿٦﴾ وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَىٰ ﴿٧﴾

پیامبر اسلام یتیمی است که خداوند او را مأوا داده ، ضالی است خدا هدایتش کرده، عائلای است خداوند غنایش داده، پیامبر ظرفی خالی است که خداوند او را از خودش پر کرده. پیامبر اتصال دائم به خداست. ظرف همیشه از مظروف پر است. پیامبر فقر همیشه از غنی پر است. پیامبر نداری است از دارایی پر.

در جلسه سوره ضحی اشاره شد که یکی از دعا‌های امام علی علیه السلام درباره پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله، همچون شرحی بر سوره مبارکه ضحی است. این دعا و ترجمه آن را از صفحه ۹۵ کتاب شریف صحیفه علویه در زیر آورده‌ایم:

دعاؤه علیه السلام فی ذکر النبی صلی الله علیه و آله و سلم

الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی طیب المرسلین محمد بن عبد الله بن عبد المطلب المنتجب الفائق الرائق اللهم فخص محمدًا صلی الله علیه و آله بالذکر المحمود والمنهل المشهود والحوض المورود اللهم فات محمدًا صلی الله علیه و آله الوسيلة والرفعة والفضيلة و فی المصطفین محبته و فی العالین درجته و فی المقرین کرامته اللهم اعط محمدًا صلواتک علیه و آله من کل کرامة افضل تلك الکرامة و من کل نعيم اوسع ذلک النعيم و من کل عطاء اجزل ذلک العطاء و من کل یسر انصر ذلک الیسر و من کل قسم او فر ذلک القسم حتی لا یكون احد من خلقت اقرب منه مجلسا و لا ارفع منه عندک ذکرا و منزلة و لا اعظم علیک حقًا و لا اقرب وسیلة من محمد صلواتک علیه و آله امام الخیر وقائده والداعی الیه والبرکة علی جمیع العباد و البلاد و رحمة للعالمین اللهم اجمع بیننا و بین محمد و آل محمد صلواتک علیه و آله فی برد العیش و برد الروح و قرار النعمة و شهوة الأنفس و منی الشهوات و نعم اللذات و رضاء الفضيلة و شهود الطمانينة و سؤدد الکرامة و قوة العین و نضرة النعم و تمام النعمة و بهجة لا تشبه بهجات الدنیا نشهد أنه قد بلغ الرسالة و ادى الأمانة و التصیحة و اجتهد للأمة و اودى فی جنبک و اجتهد و جاهد فی سبیلک و عبدک حتی اتاه البقین فصلى الله علیه و آله الطیبین اللهم رب البلد الحرام و رب الرکن و المقام و رب المشعر الحرام و رب الحِل و الحرام بلغ روح محمد صلی الله علیه و آله عنا السلام اللهم صل علی ملائکتک المقربین و علی انبیاءک و رسلک اجمعین و صل علی الحفظة الکرام الکاتبین و علی اهل طاعتک من اهل السموات السبع و اهل الارضین السبع من المؤمنین اجمعین.

دعای آن حضرت در باره پیغمبر صلی الله علیه و آله

ستایش خاص خدا پروردگار جهانیان و درود خدا بر پاکیزه رسولان محمد بن عبد الله بن عبد المطلب آن (پیامبر) برگزیده که کارها را وفق و رتق نمود. خدایا تو آن حضرت صلی الله علیه و آله را بیاد شایسته خویش، و ورودگاه مشهود (روز قیامت) و حوض کوثر مخصوص فرما، خدایا بمحمد صلی الله علیه و آله مقام وسیله و رفعت و برتری عطا فرما، و دوستی در میان برگزیدگان و برترین درجات و بزرگواری در میان مقربان (درگاهت) را باو عنایت کن. خدا بمحمد صلی الله علیه و آله - عطا فرما از هر بزرگواری برترین مقام آن را، و از هر نعمتی فراخترین آن نعمت را، و از هر عطائی شایانترین آن را، و از هر آسانی آن را که بیاری تو نزدیکتر است، و از هر بهره‌ای وافرترینش را ...

تا بدان جا که مقام هیچ یک از آفریدگانت نزدیکتر از مقام او در پیش تو نباشد، نام و منزلتش در پیشگاه تو بلندتر از نام و منزلت او نباشد و کسی را پیش از او بر تو حقی نباشد، و کسی از محمد صلی الله علیه و آله وسیله‌اش بتو نزدیکتر نباشد ...

آن پیامبری که راهبر و راهنمای خیر و دعوت‌کننده مردم بخوبی بود و بر تمام بندگان و شهرها برکت و بر همه جهانیان رحمت بود.

خدایا گرد آور میان ما و محمد و خاندان محمد- که درودهای تو برایشان باد- در زندگانی عالی و

راحتی (یا خوشحالی) جانبخش، و نعمت و برقرار و خواسته‌های جان، و آرزوهای دل، نعمتهای لذیذ، و

گشایش فضیلت، و دیدار آسایش، و سیادت بزرگواری و نیروی دیده، و نعمت زیبا و کمال آن، و

شادمانی و سروری که شباهتی بشادمانیهای دنیا نداشته باشد.

(۱) گواهی دهیم که براستی آن بزرگوار رسالت خویش را رساند و امانت را پرداخت و خیرخواهی

کرد، و برای امت (مسلمان) مجاهده کرد، و در راه تو آزار دید و (تا جایی که توانست) کوشش کرد، و

در راه تو جهاد و مبارزه کرد، و تا هنگامی که مرگش فرارسید تو را پرستش نمود درود خدا بر او و

خاندان پاکش باد.